

7.1 OPŠTE O PRIPREMI RAČUNA

U segmentu COBISS3/Međubibliotečka pozajmica, za partnera u ulozi naručioca ili uplatioca na osnovu ispostavljene dobavnice možemo da pripremimo račun za izvršenu uslugu, da ga ispostavimo i pošaljemo. Računi se pohranjuju u klasi **Račun**. Za izabranog partnera – primaoca računa možemo pripremiti:

- račun za pojedinu izvršenu uslugu (za pojedinu ispostavljenu dobavnicu sa jednom ili više jedinica građe),
- zbirni račun za više usluga (za više ispostavljenih dobavnica sa jednom ili više jedinica građe).

Račun za dostavljenu građu možemo da pripremimo odmah nakon ispostavljanja dobavnice (tj. dostave građe naručiocu) ili kasnije, ali **najkasnije do zaključenja poreskog perioda**, pod uslovom da izabranu dobavnicu još nismo uvrstili ni na jedan račun. Poreski period je određen u inicijalizacionoj datoteci. Trenutno podešavanje zasniva se na pretpostavci da je biblioteka mesečni poreski obveznik i da poreski period traje od prvog do poslednjeg dana u mesecu (npr. od 1. 1– 31. 1, od 1. 2– 28. 2. itd.).

Prilikom kreiranja računa većina podataka već je određena, jer se prenose iz izabrane dobavnice. Te podatke proveravamo i dopunjujemo.

Račun možemo da pripremimo:

- na osnovu izdate dobavnice,
- za izabranog primaoca računa.

Prvu mogućnost obično izaberemo kada račune pripremamo tekuće za svaku izvršenu uslugu (za svaku ispostavljenu dobavnicu). Drugu mogućnost izaberemo kada pripremamo zbirne račune za više izvršenih usluga za istog primaoca računa (za više ispostavljenih dobavnica) – obično pre isteka poreskog perioda.

7.1.1 Podešavanje početne vrednosti na numeratoru računa

Dok ne ispostavimo prvi račun u novoj kalendarskoj godini, u editoru **Numeratori dokumenata** možemo podesiti početnu vrednost na numeratoru računa (v. pogl. 11.4.1).

Takođe se inicijalizaciona datoteka za domaću biblioteku može dopuniti parametrom na osnovu kojeg se format numeratora računa dopunjuje vrednošću koja se ispisuje ispred oznake godine u broju računa.

Primer:

Želimo da broj prvog izdatog računa u kalendarskoj godini bude 0508-00012. U editoru **Numeratori dokumenata** odredimo početnu vrednost na numeratoru računa (08-00011). Pre toga, IZUM na zahtev biblioteke, u inicijalizacionoj datoteci mora da definiše parametar koji omogućuje ispis dodatne vrednosti ispred broja računa i odredi mu željenu vrednost (05).

Upozorenje:

Ako je u inicijalizacionoj datoteci definisan parametar za dopunu formata numeratora računa i ujedno želimo da potražimo račun sa određenim brojem, kao zahtev za pretraživanje upišemo broj računa u osnovnom (a ne dopunjenom) formatu, npr. 08-00012.

7.1.2 Programske kontrole prilikom pripreme računa

Račun sadrži sve elemente koje propisuje zakonodavstvo, ali prilikom pripreme moramo i sami da uvažavamo pravila i da se pobrinemo da sadržaj izdatog računa bude pravilan.

Programske kontrole koje se izvršavaju prilikom pripreme i ispostavljanja računa:

- račun možemo da pripremimo samo u slučaju ako je naručilac ili uplatilac (primalac računa) partner,
- račun možemo da pripremimo samo ako su usluge izvršene u poreskom periodu,

Primer:

Za dobavnicu, koju smo ispostavili npr. 15. 1. 2008, moramo da pripremimo i ispostavimo račun najkasnije 31. 1. 2008.

- račun možemo da pripremimo samo u domaćoj valuti,
- račun ne možemo da ispostavimo ako je njegov iznos 0,00 evra ili ako iznos za bilo koju jedinicu građe s dobavnice, koja je uvrštena na račun, nije određen (njen iznos je 0,00 evra),
- na račun možemo da uvrstimo samo dobavnice na jednom jeziku (jezik domaće biblioteke ili engleski),
- računi se numerišu tekuće – u skladu s tim se povećavaju i datumi izdavanja računa,

Primer:

Račun br. 08-00053 ne može da ima datum izdavanja npr. 23. 1. 2008, ako je račun br. 08-00052 izdat npr. dana 24. 1. 2008.

- datum izdavanja računa mora da bude u poreskom periodu; ne sme biti stariji od najnovijeg datuma ispostavljanja dobavnice koja je uvrštena na račun, kao ni stariji od datuma ispostavljanja prethodnog računa,
- datum dospeća ne sme da bude stariji od datuma izdavanja računa,
- postepeno od poslednjeg unazad možemo da brišemo poslednji evidentirani račun ili više poslednjih evidentiranih računa pre njega,
- dodavanje ili uklanjanje dobavnica s računa moguće je samo kod poslednjeg evidentiranog računa,
- ako s računa uklonimo sve dobavnice, račun se automatski briše iz baze računa, a vrednost na numeratoru računa ponovo se podešava,
- pre ispostavljanja novog računa moraju da budu ispostavljeni svi prethodni računi.

Ako primalac računa odbije izdati račun, jer sadrži pogrešne podatke o adresi ili nepravilne iznose za plaćanje, te podatke možemo da popravimo, a račun ponovo da pošaljemo. Možemo da promenimo i dodatne iznose za građu sa dobavnice i dodatne posredne troškove. Ne možemo da menjamo iznose sa dobavnica i da dodajemo nove dodatne posredne troškove. Na izdati račun takođe ne možemo da dodajemo nove dobavnice ili da ih uklanjamo s računa.

Podatke na izdatim računima možemo da popravljamo samo jedan mesec nakon zaključenja poreskog perioda.